

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobců: **a) B. V., b) J. V.**, zast. JUDr. Radkem Nápravníkem, advokátem, se sídlem Praha 9, Na Harfě 7, proti žalovanému: **Městský úřad Čáslav**, stavební úřad, se sídlem Čáslav, Náměstí J. Žižky z Trocnova 1, o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 31. 5. 2005, č. j. 44 Ca 62/2004 – 44,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobci (dále též „stěžovatelé“) včas podanou kasační stížností napadli usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 4. 3. 2005, č. j. 44 Ca 62/2004 - 36. Tímto usnesením byla odmítnuta žaloba žalobců, jíž se domáhali soudní ochrany proti nečinnosti žalovaného, kterou spatřovali v tom, že žalovaný nevydal rozhodnutí o odstranění nepovolených staveb, zabudovaných do štítové zdi domu čp. 224 ve V. u. v Č., nevydal rozhodnutí o uložení povinnosti vlastníkům domu čp. 223 v K. u. v Č. zprůchodnit kanalizační přípojku a dále nevydal rozhodnutí o uložení povinnosti vlastníkům domu čp. 146 ve V. u. v Č. zazdít malé a velké okno ve zdi tohoto domu. V žalobě také požadovali, aby soud zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 9. 2000 č. j. Výst. 1089/2000, evidované případně pod č. j. Výst. 1054/2000, kterým byla provedena kolaudace nástavby a přístavby domu čp. 146 v Č.. Protože tato část žaloby nebyla žalobou na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, ale žalobou proti rozhodnutí vydaného v oblasti veřejné správy, byla usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2004, č. j. 44 Ca 100/2003 - 62, které nabylo právní moci dne 12. 8. 2004, žaloba žalobců směřující proti kolaudačnímu rozhodnutí žalovaného vyloučena

k samostatnému projednání. Tato vyloučená žaloba byla shora označeným usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 4. 3. 2005, č. j. 44 Ca 62/2004 - 36, odmítnuta s odůvodněním, že žalobci nebyli k podání žaloby aktivně legitimováni, neboť nebyli účastníky kolaudačního řízení.

V kasační stížnosti stěžovatelé současně požádali o osvobození od soudních poplatků.

Usnesením ze dne 31. 5. 2005, č. j. 44 Ca 62/2004 – 44, Krajský soud v Praze o žádosti stěžovatelů o osvobození od soudních poplatků rozhodl tak, že žádosti vyhověl zčásti a stěžovatelům přiznal osvobození od soudních poplatků z jedné poloviny. Při tomto rozhodování vycházel krajský soud z provedeného šetření k majetkovým a výtěžkovým poměrům žalobců. Zjistil, že žalobce a) pobírá měsíčně sociální dávku z důvodu péče o osobu blízkou ve výši 3712 Kč měsíčně, je vlastníkem pozemků par. č. 88/1, par. č. 372 a par. č. 2540 v k. ú. Č. pozemku par. č. 2254/2 v k. ú. P. a spoluvlastníkem s žalobkyní b) pozemků par. č. st. 706, par. č. 92/2 a domu čp. 224 v k. ú. Č.. K majetkovým poměrům žalobkyně b) soud zjistil, že kromě shora uvedených nemovitostí v k. ú. Č., které vlastní se žalobcem a), je výlučnou vlastnící pozemku par. č. 501/1 o výměře 12 136 m², ovocný sad v k. ú. Č., a spoluvlastnicí pozemku par. č. 501/2 o výměře 221 m², ovocný sad, v k. ú. Č.. Žalobkyně b) pobírá měsíčně starobní důchod spolu s vdovským důchodem a s dávkou zvýšení důchodu pro bezmocnost v celkové výši 7374 Kč.

Krajský soud v Praze z toho dovodil, že stěžovatelé splňují předpoklady pro částečné osvobození od soudních poplatků. Stěžovatelé nejsou zcela nemajetní a bez dostatečných prostředků ve smyslu § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Celkové poměry stěžovatelů ve vztahu k výši soudního poplatku, který podle položky 15 sazebníku soudních poplatků tvořícího přílohu k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, činí v této věci 3000 Kč, podle názoru krajského soudu odůvodňují osvobození stěžovatelů od soudních poplatků z jedné poloviny a proto jim soud přiznal takovéto částečné osvobození od soudních poplatků.

Proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 31. 5. 2005, č. j. 44 Ca 62/2004 – 44, podali stěžovatelé včas kasační stížnost, v níž namítali „porušení zákona, jak o tom mluví § 103 odst. 1 s. ř. s.“, což Nejvyšší správní soud podřadil pod *nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu* podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Jmenovitě k meritu věci zejména uvedli, že žalobkyně b) je v případě zahrádky v P. již od r. 1990 pouze formálním vlastníkem, a pokud se operuje pozemkem 501/1+2, t. j. přístupovou cestou, z daného pozemku není žádný zdroj příjmu. Stěžovatelé požadují, aby jim bylo přiznáno plné osvobození od soudních poplatků.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 31. 5. 2005, č. j. 44 Ca 62/2004 – 44, v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelé uplatnili ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatelé jsou zastoupeni advokátem.

Stěžovatelé za důvody kasační stížnosti uvedli důvod podřaditelný § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Podle tohoto zákonného ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

Namítané vady či pochybení v usnesení Krajského soudu v Praze, jakož ani v řízení, které předcházelo jeho vydání, Nejvyšší správní soud neshledal.

Podle ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. Účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.

Vedle ust. § 36 odst. 3 s. ř. s. se ve smyslu ust. § 64 s. ř. s. při rozhodování o osvobození od soudních poplatků aplikuje i ust. § 138 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). Ve smyslu tohoto zákonného ustanovení lze přiznat osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka, *zcela nebo zčásti*. Žadatel je přitom povinen soudu prokázat věrohodným způsobem své majetkové a sociální poměry. Při rozhodování o osvobození od soudních poplatků soud přihlíží k celkovým majetkovým poměrům žadatele, k výši soudního poplatku, k nákladům, které si pravděpodobně vyžádá dokazování, k povaze uplatněného nároku a k dalším obdobným okolnostem. Objektivní hlediska pro posuzování poměrů žadatele, resp. jejich tíživosti, v současné době v platném právu vyjádřena nejsou. Soudy jsou proto nuceny překlenout tento nedostatek v každém konkrétním případě interpretací. Celkové zhodnocení všech okolností, které vypovídají o poměrech žadatele je tak věcí úvahy soudu a promítá se do závěru, zda je žadatel s ohledem na své poměry schopen zaplatit soudní poplatky. Jestliže mu to jeho poměry nedovolují, je soud povinen mu přiznat tomu odpovídající osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu nebo zčásti. To, že rozhodnutí o tom, zda jsou splněny zákonem stanovené předpoklady pro přiznání osvobození od soudních poplatků spadá výhradně do rozhodovací sféry, a tedy i úvahy, „obecných“ soudů ostatně dokládá i judikatura Ústavního soudu. Tak se např. v usnesení Ústavního soudu sp. zn. IV.ÚS 271/2000 uvádí, že „Rozhodnutí o tom, zda jsou splněny zákonem stanovené předpoklady pro přiznání osvobození od soudních poplatků, spadá výhradně do rozhodovací sféry obecných soudů a s ohledem na ústavně zaručený princip nezávislosti soudů (čl. 82 Ústavy České republiky) Ústavnímu soudu nepřisluší přehodnocovat závěry, ke kterým obecný soud při zvažování důvodnosti uplatněného nároku dospěl. Přiznané osvobození od soudního poplatku navíc může být kdykoliv za řízení, případně i se zpětnou účinností odejmuto, pokud se prokáže, že poměry účastníka osvobození neodůvodňují nebo neodůvodňovaly.

V posuzované věci krajský soud zkoumal a hodnotil osobní a majetkové poměry žadatelů, zjistil výši peněžních příjmů žadatelů a stejně tak zjistil, jaké vlastní žadatelé nemovitosti. Takto zjištěné osobní a majetkové poměry vzal za východisko k hodnocení a úvaze, zda žadatelé mají či nemají dostatečné prostředky (jak to má na mysli § 36 odst. 3 s. ř. s.) k tomu, aby mohli uplatnit svá práva u soudu. Vzal v úvahu přicházející výši soudního

poplatku a dospěl k závěru, že žalobci nemají dostatečné prostředky k tomu, aby zcela hradili příslušný soudní poplatek, avšak nejsou zcela nemajetní, a proto jim přiznal částečné osvobození od soudního poplatku (jak to má na mysli § 138 o. s. ř.), a to z jedné poloviny.

Krajský soud v Praze tak i podle názoru Nejvyššího správního soudu postupoval správně, neboť objektivně zjistil, odpovědně zhodnotil a uvážil předpoklady na straně žadatelů pro osvobození od soudních poplatků a dospěl k řešení, které jim, aniž by museli plně hradit soudní poplatek, umožní soudní projednání jejich věci.

Nejvyšší správní soud proto ve smyslu ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost podanou stěžovateli proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 31. 5. 2005, č. j. 44 Ca 62/2004 – 44, jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelé neměli v řízení úspěch, žalovaný, který v řízení úspěch měl, žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. září 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu